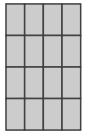

Više od zabave

Medij - Rubrika: DANAS - Dodatak
Datum: Pon, 12/09/2011
Površina članka: 825cm2
Strana: III

Zemlja: Srbija
Autor:
Deo: 1/1

ZABAVNI PARKOVI - INVESTICIONI MODELI EKONOMSKOG RAZVOJA

Više od zabave

ŽELJKO PANTIĆ

Zabavni parkovi odavno nisu samo zabava, već jedna od najbrže rastućih i najprofitabilnijih industrija u svetu, čiji nezadrživi rast nije uspela da uspori ni globalna recesija. Upravo zato ne čudi što čak i u Srbiji, sa svim njenim ekonomskim problemima, novi akva-parkovi niču poput pečuraka posle kiše, tako da nakon Jagodine, kreću sa radom najmoderniji akva-parkovi na Srebrnom jezeru, Arandelovcu, Bogatiću i Bačkom Petrovcu. Ipak, izgleda da je priča o regionalizaciji, umesto da bude ekonomsko pitanje, postala izgovor za otvorenu mržnju prema Beogradu, tako da se i na pitanju zabavnih parkova vidi da je priča o regionalizaciji mnogo više od ekonomije. Dok je sasvim normalno imati akva-park od osam hektara u Bačkom Petrovcu, izgleda da imati tako nešto u Beogradu, gradu sa dva miliona stanovnika i stotinama hiljada stranih turista godišnje, predstavlja nešto što po svaku cenu treba sprečiti, sve pod plaštom demagogije o ravnomernom regionalnom razvoju.

„Mrzim Beograd“, „Beogradu treba jedna dobra batina!“, „Vojvodino, šta čekaš? Separatiš se pa neka grade posle šta god im padne na pamet!“, „Vojvodina republika!!!!!!“, „Hoćemo mi akva-park u Zrenjaninu, pa neka Beogradani dolaze kod nas“. Ovo su samo neki od komentara, koji su preplavili sajt B92 na kome je postavljen izveštaj sa konferencije Danas konferens centra o investicijama u zabavne parkove, i najave da će više godina blokirana investicija kompanije Genel Development u akva-park u Bloku 44, biti kompletirana i privredna nameni. Čitava historija mržnje prema Beogradu i njegovom više godina nedovršenom zabavnom parku, izazvana je pričom o privatnim investicijama u zabavne parkove u svetu, i mogućnošću da se nešto slično, kroz privatne investicije, izgradi i u Beogradu. Samo u jednom zabavnom Dizni parku u Parizu, godišnje se generiše poseta 15,4 miliona ljudi, zaposljavaju se doslovno stotine hiljada ljudi, i prave milijarde evra turističkih prihoda. Orlando, grad sa dva miliona stanovnika, do 1971. godine bio je obična močvara sa više od 2.000 slatkovodnih jezera. Nakon 1971. godine i otvaranja prvog Dizni parka, Orlando je danas svetska metropola zabavnih parkova, sa više od 50 miliona posetilaca godišnje i prihodom od preko 100 milijardi dolara, koji generiše oko dvadesetak zabavnih parkova, hotelska industrija, sektor usluga i prevoza. Jagodina, kao grad sa oko 70.000 stanovnika, napravila je samo od akva-parka preko 220.000 poseta ljudi iz cele Sr-

bije, ali i ljudi koji u tranzitu prolaze kroz Srbiju. Jagodina je podigla prihode, investira u širenje kapaciteta akva-parka, zapošljava stotine ljudi koji u sezoni rade ne samo na akva-parku, već i u obližnjem zoo-vrtu.

Ne čudi zato interes privatnih investitora da grade slične objekte u mnogo manjim mestima od Beograda, a kamoli u Beogradu. Orlando, zbog svoje tropske klime, ima mnogo bolje uslove za akva-parkove, ali ih u ukupnom zbiru ima samo tri, dok su različiti zatvoreni zabavni parkovi, napredni zoo-vrtovi integrisani sa zabavnim sadržajima, glavni motor industrije zabavnih parkova. Tako je Diznijev park Animal Kingdom u Orlando, kompleks koji se prostire na površini dva Nova Beograda, neka vrsta biznis modela koji dobija, u bilo kojoj varijanti. Jedan deo kompleksa je uređena džungla u kojoj veliki broj životinja živi u prirodnom okruženju, drugi deo je savana u kojoj slobodno šetaju afričke životinje, dok je treći deo zabavni u kome postoje razni rolosteri, rafting niz reku ili zabavni park sa animiranim likovima. Teško je odrediti gde prestaje zoo-vrt, a gde počinje zabavni park, i obratno. Grad Orlando nije platio ni dolar za tu investiciju, ali je dao sve od sebe da pomogne privatnim investitorima, da stvore doslovno stotine hiljada novih radnih mesta u gradu. U Srbiji, gde nema tropske klime, akva-parkovi se grade po celoj zemlji, ali je mnogo veći kolač, i mnogo profitabilnija priča,

ona o klasičnim zabavnim parkovima, naprednim zoo-vrtovima i akvarijumima, koji generišu ogroman prihod u razvijenom svetu, i čine pravu okosnicu industrije zabavnih parkova, zato što rade cele godine, a ne samo tokom leta. Tako će u Beogradu, već ovog meseca početi sa radom prvi takav zabavni kompleks na 1.500 kvadrata na tržnom centru Ušće.

U gradovima poput Pariza, nije ništa neobično videti čitave komplekse akvarijuma, poput svetskog lanca Sea Life, koji na najnižem nivou jednog od šoping centara imaju čitav sistem

šnje dovela po tri gosta sa strane u jedan poluprofesionalno osmišljen akva-park, šta bi se desilo u Beogradu, gde bi sličnu investiciju realizovali profesionalni međunarodni investitori, umesto lokalnih entuzijasta iz gradske uprave, kao što je to bio slučaj u Jagodini?

Ako bi se gledao samo broj lokalnih stanovnika, akva-park u Jagodini bi odavno trebalo da se ugasi. Međutim, svakome je jasno da ovakvi parkovi privlače pre svega ljude koji su gosti, tako da je golim okom vidljivo da u zabavnim parkovima u Orlando,

Zabavni parkovi odavno nisu samo zabava, već jedna od najbrže rastućih i najprofitabilnijih industrija u svetu, čiji nezadrživi rast nije uspela da uspori ni globalna recesija

akvarijuma sa međuzama, ražama, tropskim ribama, kornjačama... Zato je pravo pitanje, može li beogradski zoo-vrt postati jedan veoma važan ekonomski resurs, koji bi u nekoj formi privatno-javnog partnerstva mogao postati znatno ozbiljniji izvor prihoda, sa interaktivnim programima, zabavnim sadržajima ili novim medijskim kampanjama? Može li na periferiji grada, kao što se i radi u svim ostalim zemljama, ponuditi prostor potencijalnim investitorima da osmisle i izgrade neku vrstu zabavnog parka koja bi bila primerena klimi i veličini tržišta u Beogradu i Srbiji? Ako je Jagodina na svakog stanovnika godi-

najmanje pola posetilaca predstavljaju ljudi van Amerike, dok ogromnu većinu u onoj drugoj polovini, u koju spadaju državljani SAD, čine ljudi van Floride i Orlando. Tako Orlando kao grad od dva miliona stanovnika u svakom mesecu u godini zabeleži više od 4,2 miliona gostiju koji posećuju zabavne parkove, odsedeju u hotelima, voze se taksijem, jedu i piju u restoranima... Tih 50 miliona gostiju godišnje slivaju u budžet dvomilionskog Orlanda pet puta veći novac od budžeta Srbije kao države, koja ima osam miliona stanovnika. Sve sa vočinjenice koje bilo kakva demagogija o regionalizmu ne može poništiti, i tu

priča o izjednačavanju regionalnog razvoja Terazija i Cantavira jednostavno ne pije vodu. Srbija može da razvije potpuno novu industriju, da zaposli hiljade svojih građana, da privuče stotine hiljada posetilaca sa strane, ako samo stvori uslove da privatni investitori izgrade zabavne parkove tamo gde oni sami procene da mogu da budu isplativi. Za razliku od drugih industrija, industrija zabavnih parkova može biti isplativa i u Beogradu, i u Bačkom Petrovcu, već ovog meseca imaćemo još jedan akva-park pri hotelu Izvor u Arandelovcu, dok bi u narednoj sezoni trebali da uživamo u novoj termalnoj rivijeri u Bogatiću i novom akva-klubu na Srebrnom jezeru. Nijedna od ovih investicija nije državna, već privatna. Upravo zato je poplava mržnje protiv Beograda i njegovog akva-parka na sajtu B92, indikator nečega mnogo ozbiljnijeg i šireg od priče o zabavnim parkovima, ali to je priča kojom treba da se bavi neko drugi, ne Danas konferens centar.

Zabavni parkovi su velika šansa, ekonomski resurs, globalna industrija koja može pomoći da se u jeku ekonomske krize unese ne samo novac, nego i malo radosti u naše živote i u živote naše dece. Hoće li se to desiti, ili ćemo se sa svojom decom i petu deceniju zaredom okretati na istoj panorami preko puta Beo zoo-vrt, dok i naši dječaci ne vide naše nalinski urnebes zabave iz prošlog veka, pokazaće vreme.